

بررسی تاریخی معماری آکوستیک در ایران و الگوهای معماری مرتبط

آقای دکتر محمدرضا بمانیان: استاد دانشکده هنر و معماری دانشگاه تربیت مدرس

Bemanian@modares.ac.ir

شهربانو لشکر بلوک: کارشناس ارشد معماری اسلامی دانشگاه سوره

Sh.lashkarbluk@gmail.com

حامده آهنگری: کارشناس ارشد معماری اسلامی دانشگاه سوره

Hamedeh.ahangari@gmail.com

چکیده

از دیرباز شنیدن صدا یا موسیقی در مکان‌های عمومی اهمیت داشته است. از جمله این فضاها آمفی تئاترها بوده است. با وجود اینکه چنین فضای جمعی‌ای امروزه کمتر مورد استفاده قرار می‌گیرد، احیای آن سبب کنار هم قرار دادن انسان‌ها و افزایش روحیه جمعی می‌شود. برای دستیابی به این مهم بررسی و شناخت الگوهای معماری مرتبط با آکوستیک باید تاریخچه معماری و سپس تاریخچه معماری آکوستیک را شناخت. هدف از این پژوهش شناسایی تاریخچه آکوستیک در بناهای معماری در اروپا و ایران و نیز الگوهای معماری مرتبط با آکوستیک در آثار معماری است. در پژوهش به این سوال پاسخ داده خواهد شد که الگوهای معماری مرتبط با آکوستیک در آثار تاریخی معماری اروپا و ایران چیست. مطالعات کیفی و کمی، صورت گرفته است و داده‌ها به صورت اسنادی گردآوری شده است. در این پژوهش به بررسی تاریخچه آکوستیک در بناهای معماری در اروپا و ایران و نیز الگوهای معماری مرتبط با آکوستیک در آثار معماری پرداخته شده است. پس از این بررسی‌ها و تشریح تاریخچه معماری آکوستیک، الگوهای معماری مرتبط با آکوستیک در آثار معماری بیان شده است.

واژگان کلیدی: تاریخچه معماری، آکوستیک، الگوهای معماری

۱- مقدمه

منشا موسیقی که احتمالاً با کلمات موزون و خود ساخته‌ی انسان‌های اولیه‌ی قبایلی در کنار آتش آغاز شده بر کسی معلوم نیست. مدارک و شواهد نشان می‌دهند که ادوات اولیه موسیقی، ۱۳ هزار سال پیش از میلاد نیز موجود بوده است. اولین مکان‌های عمومی انسان نیز احتمالاً شکلی طبیعی داشته اند: جایی میان درختان انبوه و یا در شکاف کوه به دلیل این که انسان بر روی دو پای خود ایستاد و جهت‌وری شنوایی و بینایی‌اش مستقیم به سمت جلو گشت، مکان‌های عمومی اولیه نیز شکلی قطبی به خود گرفت. به شکلی نیم دایره که گوینده در مرکز آن می‌ایستد تا همه به طور یکسان او را ببینند و بشنوند. این شکل «معماری اولیه» به همان دلیل ساختار طبیعی بدن انسان است. تاریخ معماری آکوستیک، چیزی جدای خود تاریخ معماری نیست و از این رو، دوره‌های تاریخی همان دوره‌های تاریخی معماری است: دوره‌ی یونانی‌ها و رومی‌ها، مسیحیت اولیه، رومانس، گوتیک، رنسانس، باروک، کلاسیک، رمانتیک و بالاخره دوران مدرن و قرن بیستم. هر کدام از این دوره‌های